

מסורת הש"ס

(f) [אח"צ אמרינן שכבר],
(ג) [כדאיתא פסחים כד:],

מוסף תוספות

יורש: וְכִי תִמָּא לַעֲצוֹר עָלָיו בָּלֹא
וְעֵשָׂה. דְּתַרְוִיחֵיהּ בְּסִבִּית הֶבֶן וּמַה
שֶׁשָּׂנֵה הִכְתּוּב לֹא נִתְּכִין אֲלָא לְהַתְרוֹת
שֶׁלֹּא תִּנְשֵׂא אַחֵר לִשְׁבֹּט אַחֵר כְּדִי לְהַתְחַיֵּיב
לְנִקּוּת דְּמִקְרָא קָמָא לֹא שְׂמַעִין אֲלָא
עֵשָׂה דְּכַתִּיב צִיָּה [שם] אֲחֵד מִשְׁפָּחָת
מִטָּה אֲצִיחָה תִּהְיֶה לְאֵשָׁה אֲבָל לֹא
לְמִטָּה אַחֵר וּלְזֹלָה הָבָא מַכְלֵל עֵשָׂה
עֵשָׂה: וְכִי תִמָּא אֲלַעֲזוֹר הוּא דְנִסְיָב
אִיסְתָּא וּמַסָּה. בְּחַיִּי אֲלַעֲזוֹר וִירְתָהּ
פְּנֵחָם בְּנֵה וְלֹא אֲלַעֲזוֹר דְּאִין הִבְעֵל
יורש אֵת אֲשֶׁמוֹ אֲלָא בְּנֵה יורשה
וְאִתָּא לְאִשְׁמוּעִין דְּהֶבֶן יורש אֵת אִמּוֹ
דְּמַהְיֵי קִרְיָא לְדַלְעִיל דְּמִיירִי בְּסִבִּית
הֶבֶן אִירָכָא לְמִימָר דְּבִסְבִּית הָבָה אֵת
דְּמִיירִי כְּדָאשְׁכָּח לְעִיל בְּזִידֵי שִׁבְתָּ
יורשת אֵת אִמָּה וְאִינְטֵרִיכוֹ הֵי קִרְיָא
לְשֵׁי לֵאזִין וְעֵשָׂה כְּדָאמְרֵן אֲבָל לֹא
אִשְׁכָּח דְּהֶבֶן יורש אֵת אִמּוֹ בְּזִידֵי
אֲלָא מִקָּל וְחֹמֶר פִּירְכָא דְּאִירָכָא

למִפְרָן לִדּוֹ וְהַסְמַח מִבֵּן הַיָּד יִקְרָא
 פִּתְחָם לְאַשְׁמוּעִיץ דָּבָן יִרְשֶׁה אֶת
 אִמּוֹ וְלֹא יֵאֵייר בְּצִיבֹת הַבַּעַל כָּלִל:
חָא שְׁמַע. מִסְפּוֹק חֲמִישִׁי וְשׁוּב הוֹלִיד
 אֶת יֵאִיר (וְהֵאָּרָן) וְכִי סִימָא הַסֵּם נָמִי הֵי
 הוּא. כְּדִאֲמָרן [קֹאֵף] גְּבִי פִתְחָם שְׁהִיתָ לוֹ
 לְשׁוֹב אִשָּׁה וּמִתָּה יִרְשֶׁה יֵאִיר: יִרְשֶׁה
קִרְאִי לָמָּה לֹא לְאַשְׁמוּעִיץ שֶׁבֶן יִרְשֶׁה
 אֶת אִמּוֹ כְּמוֹ בְּתָר: וְיֵאִיר דְּוָן
מוֹצָן. לָקַח בְּכֶסֶף הִנְהוּ עֵינֵירוֹת וְלֹא
 אִתָּא קִרָּא לְאִרְוִיזָן כֵּן מִיִּדִּי אִלָּא עֲשֵׂרוֹ
 שֶׁל יֵאִיר מִרְאֵה לָנוּ כְּמוֹ שְׁמַנִּינוּ
 הַבְּרָבָה מְקוּמוֹת בְּצִנְיָאִים וְלֹא מִבְּעִי'א
 קִאֲמַר לָנוּ מִבְּעִי'א דְּלֹאֵס בִּירוֹשָׁת
 יֵאִיר כְּדִאֲמָרן דְּלִיכָא לְמִפְרָן

קראי למה לי שהפסוקים לא באו ללמד לנו אלא עשרם וסיפור דברים בעלמא הוא ואיכא למילף מיניהו מיהא סיבת הון אלא גדולה מזו יש להקשות לך דאיכא למימר דקראי לא איירי צירופה כלל ולא משמע מיניה לא סיבת הון ולא סיבת הבעל אלא תרוייהו וזין מוזן וסיפור דברים בעלמא הוא (א) והתנא עצמו לא נתכוין לדרוש ותור קראי אלא הכי קאמר מניי לא הו לנפנח כו' ואיכא לאקשווי יכול להיות לו מתקן וממכר: **ופתח נמי דזון מוזן**. רבותא הוא דקפריך דבאלו האי פירכא נמי לא הוה נמי למילף מיניה סיבת הבעל דכפרכיין לעיל וכי תימא אלעזר הוא דנסיב כו' (ב) כלומר ואפילו פנחם נמי דסלקא דעתך מעיקרא למילף מיניה ירושת הבעל איכא למימר דלא איירי בשום ירושה בעולם: ומשני הך רבותא דקפרכת מפנחם ליתא דליכא למימר גביה דזון מיזן דלסך כן לא היה קוצר זה את אביו דנמצאת חוזרת כו'. ומיורא איכא לאקשווי הך קושיות דלעיל דבאלו הך קושאי איכא פירכא אחריתי דלעיל דלא מינו למילף מיניה ירושת הבעל: **משה חרמים**. (כרכתי ב) (במדבר יח) כל חרם ציטראל ק"י יהיה לא נמי יהוה דכתיב (ויקרא כ) והיה השדה אצמחו ציבול קדש לה' כשדה החרם שמחמלק להנשים והוה חרם חרמים טובא ונטל אלעזר חלקו בהנהו חרמים ולחלק פנחם נפלה ההיא גבעה: יש שגורסין כן **א"ל אביו אי סלקא דעתך דבעל לא ירים סוף סוף כי מינסבא כו'**. ואי אפשר ליישבה ועוד מה תירוצן מתוך אביו לרב פפא דאקשי ליה דמקראי דבייחא לא משמע ליה ירושת הבעל דקאמי אביו ליתן טעם מנ"ד אחר שהבעל יורש את אשתו מ"מ דבייחא לא מיתרצא וקראי לא מיתרצי שהתנא שאמר כל הני ואומרם הוכיח שאין ללמוד אלא מה האחרון וגם דאמרו פירכא לעיל ואביו מה צ"ל לפרש ואת"ל לא נתכוין אביו לתוך דבייחא אלא להודיע לרב פפא שהבעל יורש את אשתו הלא רב פפא עצמו היה יודע דודאי בעל יורש את אשתו

מקראי טובה ללקמן בשמעמין ובסיריקין דלעיל: אלא ה"ג וכן נמי
הא קממעקרא נחלה משבטא דאימא לשבטא דאבא ממאי די
אמר ליה רב ימר לרב אשי אי אמרס בשלמא אמריין שכי
ממעקרא נחלה משבטא דאימה לשבטא דאבא דמסבין

[illegible]

(*) נראה דנ"ל מלמד שחל על קדשי קדשים כעל קדשים קלים שהכל לכהן וכו'.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

ק"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' שכבר הוסקה
ידלמא שכבר הוסקה לא
אחריינן: (ב) רשב"ם ד"ה
יאייר וכו' וסיפור דברים
בעלמא הוא ואפי' את"ל
דהתנא עמנו לא: (ג) ד"ה
פנחס נמי כו' דנקיז כו'
אלא כלומר: (ד) תוס' ד"ה
אימא וכו' ונראה לר"י. נ"ב
זהו דיבור בפני עמנו:

יְבִינוּ גִרְשֹׁם (המשך)

[illegible][illegible]

בר הוסבה ובעל ירית אפי
אפשר בתוכם ולרב יימר
לא קיימי נכסים בדוכתייהו.
קראי שפיר ודקשיא לך
זימה דהשתא קיימי נכסים
על ירית וקראי בסיכת בעל

מנין לַיָּמִים שֶׁלֹּא הָיָה לַשְּׁנֹבֵב. תִּמְנָה לַרְשָׁעִים אִי לְבָאֵי הָאֶרֶץ נִתְחַלְקָה הָאֶרֶץ אֲמַאי לֹא הָיָה לַיָּמִים שֶׁלֹּא הָיָה לַשְּׁנֹבֵב.
וְכִי תִּמְנָה לַעֲבוֹר עָלָיו בְּשָׁנֵי לֵאמֹיִן. תִּמְנָה הָאֵל הִיבֹא דַּחֲכָא לְמִדְרַשׁ לֹא מוֹקְמִינן בְּלֵאמֹיִן יִתְרִיט וְכִי תִמְנָה דְּהִי קֹאמֶר דַּפְּלִינֵי אִי

מוקמת להו צלאו יחירי איכא למימ
השבעל יורש את אשמו ללא משמע
הכי בסמוך דקאמר ועולם קראי
בסינת הון דשמינין: **אם** בן תרי
קראי **אמה** ל'י' אע"ג דקראי קמא
נמי שלא לזרז דכבר שמינין מתורת
משה סינת הון מ"מ צוה אינו מקפיד
אי אשמועיני יהושע נמי סינת הון
אבל תרי זימני לית ליה לאשמועיני.
רש"י: **א"מא** דנפלה ליה משדה
חרמים. מימא לרש"י דלמא דומק
כל כך כיון דבעא למימר דלמא
קרא להראות עשרם הוא ליה למימר
דפנחס ויחיר ירשו מתאם או מאזי
אמ: (ו) וגרלה לר"י גריסת
הספרים דגרסינן **א"ל** אצי אי סלקא
דעתך דבעל לא ירית כ' ולא גרסינן
הכא צין למ"ד בסינת הון צין למ"ד
בסינת הבעל אלל גבי אי אמרת
בשלמא דרש יימר בסמוך גרסינן ליה
ואמאי דלוקשי רב פפא דלמא קראי
בסינת הון מהדר אצי לשנוי הכי
וקאמר אי אמרת בשלמא דבעל ירית
וקרא אסינת הבעל קפיד דתי שפיר
הא דמשמע דלתי קרא למיעבד תקנתא
אפילו לנחלת האם שלא תסוב
מדכתיב ירושת שני מטות גבי איסור
הסבה אע"פ שכבר הוסבה נחלת
האם מ"מ קפיד קרא שלא תסוב יותר
על ידי ייחואי הכת ובסינת הבעל
איכא תקנתא דנמנצין לה גברא
דלצוהי משצטא דלצוה ואימיה
משצטא דלימיה דהשתא לא מתעקר
ע"י סינת הבעל יותר מההא דהוסבה
כבר ואע"פ כשימות בעל ויירשנו בנו
אי

מתעקרת נחלת האם משבטא דלחמא לשבטא דאבא שהרי הבן אביו וואמו מיתקיים על שבת אביהו או שמה דבעל לא יירשנה כלל ושתאחלמן או תגשר וירשנה הבן לא אף איכפת ליה לפי שאי אפשר לעשות תקנה לדבר זה אלא אי אמרת דבעל לא ירית וקראי במסיבת הבן דקא פרכת כי קא מיינסבא נמי לגבירא דאבויא משבטא דאבויא ויחייא משבטא דלחמא מתעקרת נחלת האם על ידי הבן דכפרי אלא ודאי בסיבת דבעל משמע ובהי קום ליה לנחל דקרא דובל בת יורשת נחלה בסיבת דבעל כתיב מדכתיב ביה יורשת שני מטות משמע ולנחלת האם נמי עבדינן תקנתא שלא תסוב יותר והכי פירושא דברייתא הרי הוא אומר וכל בת יורשת נחלה ובסיבת דבעל הכבוד מדבר דמהני תקנתא לנחלת האם וכי תימא בסיבת הבן משמע וקרא לא אתא למעבד תקנתא אלא לנחלת האב תא שמע לא תסוב נחלה ומיתורא דקראי שמעינן דחד בסיבת הבן וחד בסיבת דבעל ואם כן הוא דכתיב ביה יורשת שני מטות דמשמע דבסיבת תקנתא לנחלת האם בסיבת דבעל כח דלשכחינן ביה תקנתא:

אמר **יהי** **רב** **פפא** **לאביי** **דלמא** **שאני** **התם** **שכבר** **הוסבה**, **אע"ג**
דכמיז ציה ירושת שני מטות לא קפיד קרא אנחלת האס
שכבר הוסב¹ ונעולס קאי בסיבת הבן אע"ג דליחל תקנתא לנחלת
האס א"ל שזכר הוסבל אין אמרנין אין סברא לומר שלא הקפיד
הכבוד אנחלת א"ל אע"פ שזכר הוסבל דכיון דכמיז ירושת שני מטות²
משמע דנחלת האס ענדין נמי תקנתא : **אמר** **יהי** **רבי** **ימר** **ארב**
אשי **אי** **אמרת** **בשלמא** **שכבר** **הוסבה** **היינו** **דמתוקמי** **קראי** **בין**
בסיבת **הבן** **בין** **בסיבת** **הבעל** **כו'**, רב ימר לא הוה יודע דלמיז
הוה מוקי לקרא בסיבת הבעל מפרש לקרא דמנענין לה גזר
דלבויה משבטא דלבויה ואימיה משבטא דלימיה¹ ולהכי קשיא ליה אמאי
ניחא ליה לאוקומי בסיבת הבעל טפי מבסיבת הבן וצין הכי וצין הכי
כי

[illegible][illegible]